

Nr 110.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1944 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1944/45 till kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.

(3:e avd.)

I propositionen nr 167 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 mars 1944, föreslagit riksdagen att till Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. för budgetåret 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

För ifrågavarande ändamål är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett anslag å samma belopp. I årets statsverksproposition har departementschefen uttalat, att han med hänsyn till pågående undersökning rörande möjligheterna att låta ifrågavarande kostnader ingå i försäkringsverksamheten, så att hänsyn till kostnaderna toges redan vid bestämmandet av försäkringspremierna, icke ansåge sig böra föreslå, att medel för ändamålet beräknades i riksstatförslaget.

Enligt 19 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete skola avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten, vilka icke på föreskrivet sätt blivit erlagda, förskjutas av statsverket och indrivnas i den ordning, som för indrivning av resterande kronoutskylder är stadgat. Utgifterna avföras från förslagsanslaget Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.

I en inom socialdepartementet upprättad promemoria ha framlagts förslag, åsyftande att låta nu ifrågavarande kostnader ingå i försäkringsverksamheten, så att hänsyn därtill skulle tagas redan vid bestämmandet av försäkringspremierna. Inledningsvis framhålles i promemorian, att vid tillkomsten av 19 § olycksfallsförsäkringslagen förutsatts, att den garanti för avgifternas inbetalande, som staten skulle ikläda sig, icke skulle komma att medföra någon avsevärd utgift för statsverket. Av en sammanställning över utgifterna å anslaget (se prop. s. 2) framginge emellertid, att dessa i hög grad växlade med konjunkturerna men att de numera i regel vore ganska avsevärda. I nuvarande ekonomiska läge syntes frågan, huruvida staten alltjämt skulle gälda ifrågavarande kostnader, böra upptagas till prövning. Därest man ville låta utgifterna ingå i kostnaderna för försäkringsverksamheten

skulle erforderligt belopp kunna uttagas genom en förhöjning av samtliga försäkringsavgifter. Då riksförsäkringsanstalten under de senaste åren kunnat sänka sina premier, ville det synas som om tidpunkten för genomförande av en eventuell omläggning i berörda hänseende skulle vara lämplig.

Över promemorian ha *yttranden* avgivits av riksförsäkringsanstalten, de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening, försäkringsrådet och statskontoret.

I skrivelse den 27 augusti 1943 har *riksförsäkringsanstalten* framlagt beräkningar rörande medelsbehovet för nästa budgetår under anslaget till kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. med utgångspunkt från att dessa kostnader skola täckas i vanlig ordning. Anstalten har därvid beräknat bruttoutgifterna under budgetåret 1944/45 till omkring 880 000 kronor. Inkomsterna å anslaget, d. v. s. det indrivna beloppet, som tidigare under en följd av år uppgått till omkring 70 procent av bruttoutgifterna för anslaget, torde emellertid, enligt vad anstalten anfört, möjligen kunna för budgetåret uppskattas till 75 procent av bruttoutgifterna eller till omkring 660 000 kronor. Det erforderliga anslagsbeloppet skulle i så fall uppgå till 220 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Det i förenämnda departementspromemoria framlagda besparingsförslaget, enligt vilket kostnaderna för resterande olycksfallsförsäkringsavgifter skulle inkalkyleras i försäkringsverksamheten och icke, såsom för närvarande sker, bestridas av statsmedel, synes vid remissbehandlingen icke ha mött några avgörande principiella invändningar. Statens utgifter för bestridande av restantiekostnaderna enligt 19 § olycksfallsförsäkringslagen ha onekligen också, såsom i promemorian framhållits, fått en annan storleksordning än som avsågs vid stadgandets tillkomst. Detta omdöme läser gälla, även om hänsyn tages till den betydligt ökade omfattning, som försäkringsverksamheten efter hand erhållit.

Båda de statliga myndigheterna på området, riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet, ha emellertid ansett den nuvarande ordningen vara att föredraga framför det i promemorian ifrågasatta förfarandet, och de ömsesidiga socialförsäkringsbolagens förening har för sin del avstyrkt förslaget, därest detta skulle medföra en höjning av de bolagen åvilande avgifterna till statsverket. Enligt min mening är förslaget att bedöma såsom en lämplighetsfråga, där man har att mot varandra väga å ena sidan det statsfinansiella intresset att i möjlig mån begränsa statens utgifter och å andra sidan olägenheterna av en något ökad premiebelastning för de försäkringspliktiga arbetsgivarna. Efter krigets slut torde en prövning av olika organisatoriska spörsmål på försäkringsområdet bliva aktuell. I samband härmed torde även denna fråga lämpligen kunna upptagas till behandling. Efter samråd med chefen för finansdepartementet har jag för den skull funnit mig böra förorda, att den nuvarande ordningen för bestridande av kostnaderna enligt 19 § olycksfallsförsäkringslagen tills vidare godtages. Jag förutsätter därvid, att riksförsäkringsanstalten beaktar de olika möjligheter, som kunna föreligga att begränsa dessa kostnader.

Det medelsbehov för detta ändamål, som under sådana förhållanden kommer att föreligga under nästa budgetår, är relativt vanskligt att uppskatta. Kostnaderna bero i hög grad på konjunkturutvecklingen. Under

erinran härom biträder jag riksförsäkringsanstaltens uppskattning av medelsbehovet. Anslaget synes dock böra upptagas med ett till 200 000 kronor avrundat belopp.

Utskottet. Med hänsyn till vad departementschefen anfört vill utskottet icke motsätta sig att restantiekostnaderna enligt 19 § olycksfallsförsäkringslagen tills vidare alltfört bestridas från anslag å riksstaten.

Då ej heller Kungl. Maj:ts anslagsberäkning giver utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Kostnader enligt 19 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.* för budgetåret 1944/45 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 200 000 kronor.

Stockholm den 25 april 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 107.
